

İSTATİSTİK KURUMU (KURULUŞ, GÖREV VE ÇALIŞMA ESASLARI) YASASI

(32/2019 ve 9/2020 sayılı Yasalar)

Madde 27 Altında Yapılan Tüzük

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu, İstatistik Kurumu (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası'nın 27'nci maddesinin (5)'inci fıkrasının kendisine verdiği yetkiye dayanarak aşağıdaki Tüzüğü yapar:

Kısa İsim 1. Bu Tüzük, İstatistiksel İş Kayıtlarının Güncellenmesi Tüzüğü olarak isimlendirilir.

BİRİNCİ KISIM

Genel Kurallar

Tefsir 2. Bu Tüzükte metin başka türlü gerektirmedikçe;

“Ekonomik Faaliyet Sınıflandırması”, Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiksel Sınıflandırmasını anlatır. Yaygın olarak NACE olarak bilinen sınıflandırma, üretimle ilgili ekonomik faaliyetlerin Avrupa standart sınıflamasıdır.

“Girişim”, Özellikle mevcut kaynaklarının tahsisinde özerk olan, mal ve/veya hizmet üreten bir organizasyon birimi olan yasal birimlerin en küçük birleşimini anlatır. Bir girişim, bir veya daha fazla yerde bir veya daha fazla faaliyet yürütür. Bir girişim bir veya daha fazla yasal birimden oluşabilir.

“Girişim Grubu”, Yasal ve/veya mali bağlarla birbirine bağlı ve grup başkanı tarafından kontrol edilen bir şirketler birliğini anlatır. Bir grup işletme, özellikle üretim, satış ve kar politikaları için birden fazla karar alma merkezine sahip olabilir. Özellikle içerdiği birimlerle ilgili olarak seçim yapma yetkisine sahip ekonomik bir varlık oluşturur.

“Gizli Veri”, İstatistiki birimin doğrudan veya dolaylı bir şekilde özellikleri ile birlikte tanımlanabilmesine ve bu şekilde bireysel bilgilerin açığa çıkarılmasına olanak sağlayan bireysel veya tablo halinde saklı tutulan veriyi anlatır.

“İdari Kayıt Verileri”, Devlet kurum ve kuruluşlarının ulusal yasalara bağlı olarak kendi özel amaçları doğrultusunda derlediği ve istatistiksel amaçlar için de erişilebilen ve kullanılabilen verileri anlatır.

“İstatistiki Birim”, Verilerle atıfta bulunulan temel istatistiksel gözlem birimi ve/veya raporlama birimleri, yani bir girişim grubu, girişim veya yerel birimi anlatır.

"İstatistiksel İş Kayıtları", İstatistiksel amaçlarla Kurum tarafından tutulan istatistiki birimlere ilişkin veri tabanını anlatır.

"Kurum", İstatistik Kurumu'nu anlatır.

"Ünik Numarası", İdari otoriteler tarafından kendi kayıtları için oluşturulan veya Kurum tarafından her bir istatistiki birim için üretilen kendine has eşsiz numarayı anlatır.

"Veri", Anket veya idari kayıtlar yoluyla elde edilen nitel ve/veya nicel istatistiksel bilgiyi anlatır.

32/2019
9/2020

"Yasa", İstatistik Kurumu Yasasını (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) anlatır.

"Yasal Birim", Kendisinin sahibi veya üyesi olan kişi veya kurumlardan bağımsız olarak varlığı Yasa tarafından tanınan ve bir ekonomik faaliyette bulunan tüzel ve/veya gerçek kişileri anlatır.

"Yerel Birim", Coğrafi olarak tanımlanmış bir yerde bulunan bir işletme veya onun bir parçasını (örneğin bir atölye, fabrika, depo, ofis veya ambar) anlatır. Bu yerde veya buradan, belirli istisnalar dışında, bir veya daha fazla kişinin bir ve aynı girişim için (yarı zamanlı da olsa) çalıştığı ekonomik faaliyet yürütülür.

Amaç

3. Bu Tüzüğün amacı; istatistiksel iş kayıtlarının hazırlanması ve güncellenmesine dair usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

4. İstatistiksel iş kayıtları sistemi; gayri safi yurtiçi hasılaya katkı sağlayıp ekonomik faaliyetlerde bulunan tüm girişim grupları, girişimler ile girişimlerin yerel birimlerini, bu girişimlerin oluşturduğu yasal birimleri ve yasal birimleri oluşturan yerel birimleri kapsamaktadır. Hanehalkları, ürettikleri mal veya hizmetlerin kendi tüketimlerine yönelik olması veya kendi mülklerinin dışına çıkarılması durumunda kazanç elde etmemesi halinde, istatistiksel iş kayıtları kapsamı dışındadır.

İKİNCİ KISIM

İstatistiksel İş Kayıtları ile ilgili Genel Kurallar

- Genel Kurallar 5. İstatistiksel iş kayıtlarının güncellenmesi ile ilgili genel kurallar aşağıdaki fıkralarda belirtildiği gibidir:

- (1) Bir girişim bir veya daha fazla yasal birimden oluşabilir. Bir yasal birim, bir veya daha fazla yerel birimden oluşabilir.
- (2) İstatistiksel iş kayıtları amaçları bakımından, aşağıdaki bentlerde belirtilen ekonomik faaliyetleri kapsar;
  - (A) Belirli bir pazarda (online pazarlar dahil) mal ve hizmet sunulmasını içeren herhangi bir faaliyet,
  - (B) Gayri safi yurtiçi hasılaya katkıda bulunan piyasa dışı hizmetler,
  - (C) Aktif yasal birimlerin doğrudan ve dolaylı varlıkları.
- (3) Varlıkları ve/veya borçları elde tutmak da ekonomik bir faaliyet olarak kabul edilebilir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

İstatistiksel İş Kayıtlarında Verilerin Toplanması ve Verilerin Güncellenmesine Dair Kurallar

Veri Kaynakları	6. Kurum, ilgili veri kaynaklarını kullanarak istatistiksel iş kayıtlarını oluşturur. Bunların kombinasyonu da dahil olmak üzere olası veri kaynakları aşağıdaki fıkralarda belirtildiği gibidir: (1) Anketler, (2) Yıllık mali tablolar ve beyan edilen ücret ve maaşlar gibi idari kayıtlardan (vergi, şirket kaydı, sosyal sigorta ve gümrük makamlarından) derlenen veriler, (3) Karşılaştırılabilir ve uygulanabilir özel kalite gereklilikleri ile uyumlu verilerin üretilmesini mümkün kıldıkları sürece diğer ilgili kaynaklar, yöntemler veya yenilikçi yaklaşımlar.
İdari Kayıtlara Erişim	7. Kurum, Yasanın 14'üncü maddesinin (1)'inci fıkrası uyarınca, diğer kurum veya kuruluşların idari kayıtlarındaki verilere ve programdaki istatistikleri üretmesine yetecek kadarına erişme yetkisine sahiptir.
Diğer Verilerin Toplanması	8. İstatistiksel iş kayıtlarının güncellenmesi için ayrı anketler uygulanabilir.
İstatistiksel İş Kayıtları için Gerekli Unsurlar	9. İstatistiksel iş kayıtları, istatistiki birimler bu Tüzüğe ekli Ekte verilen İstatistiksel iş kayıtlarının unsurlarını içerir.

İstatistiksel İş
Kayıtlarının
Güncellenmesine
Dair Kurallar

10. İstatistiksel iş kayıtlarının güncellenmesine dair kurallar aşağıdaki fıkralarda belirtildiği gibidir:

- (1) İstatistiksel iş kayıtları, en az yılda bir kez ekleme ve çıkarma yoluyla güncellenir.
- (2) Kayıtların güncellenmesinde idari kayıtlar ve anketler kullanılır.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Çeşitli ve Son Kurallar

Gizlilik
32/2019
9/2020

11. Yasa'nın 22'nci maddesinin (2)'nci fıkrası çerçevesinde resmi istatistiklerin üretilmesi amacıyla toplanan, işlenen ve saklanan gizli veriler hiçbir şekilde idari, askeri veya adli makamlara verilemez ve istatistik dışında bir şeyi kanıtlama amacıyla veya başka bir amaçla kullanılamaz.

Kalite
11.11.2022
R.G. 264
EK III
A.E. 902

12. Kurum, istatistiksel iş kayıtlarının kalitesini sağlamak için Resmi İstatistiklerin Üretilmesi ile Temel İlke ve Standartlarının Belirlenmesi ve Yayınlanması Tüzüğü'nün 8'inci, 9'uncu ve 10'uncu maddesinde belirtilen kuralları uygular.

Yürütme Yetkisi
Yürürlüğe Giriş

13. Bu Tüzük, Kurum'un bağlı olduğu Bakanlık tarafından yürütülür.

14. Bu Tüzük, Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.

İSTATİSTİKSEL İŞ KAYITLARININ UNSURLARI**Bölüm A: Ayrıntılı konular ve Ünik Numarası**

1. İstatistiksel iş kayıtlarında listelenen her istatistiki birim, bir ünik numara ve Bölüm C'de belirtilen ayrıntılı kayıt konuları ile tanımlanır.
2. İstatistiksel iş kayıtlarında yer alan her istatistiki birim için kullanılacak ünik numaralar Kurum tarafından üretilecektir.

Bölüm B: Zaman referansı ve dönemsellik

3. İstatistiksel iş kayıtları, en az yılda bir kez ekleme ve çıkarma yoluyla güncellenir.
4. Güncelleme sıklığı, birimin türüne, dikkate alınan değişkene, birimin büyüklüğüne ve genellikle güncelleme için kullanılan kaynağa bağlıdır.
5. Kurum, yıl sonunda istatistiksel iş kayıtlarının durumunu yansıtan bir nüshayı yıllık olarak yapar ve bu nüshayı analiz amacıyla en az 30 yıl saklar.

Bölüm C: İstatistiki iş kayıtları için ayrıntılı konular

6. Bir **yasal birimin** kaydı, aşağıdaki bilgileri veya istatistik üretimi amacıyla yeterli görülen diğer değişkenleri içermelidir;
  - (a) ünik numarası
  - (b) isim, adres (posta kodu dahil) ve isteğe bağlı olarak: Telefon, elektronik posta, faks numaraları ve teleks adresi
  - (c) yasal birimin bir girişimden yasal olarak sorumlu olmaya başladığı tarih
  - (ç) mülkiyet türü
  - (d) yasal birimin bir girişimden yasal olarak sorumlu olmaktan çıktığı tarih
  - (e) birimin yasal yapısı
  - (f) faaliyetlerin başlama tarihi
  - (g) faaliyetlerin kesin olarak durdurulduğu tarih
  - (h) yasal birimi kontrol eden gerçek bir kişi dışında, yerleşik olmayan herhangi bir yasal birimin adı ve adresi (isteğe bağlı)
  - (ı) NACE'deki ana faaliyet kodu
  - (i) ciro ve/veya vergi matrahı

(j) istihdam edilen kişi sayısı

(k) alışan sayısı

(l) kurumsal Sektörlerin Sınıflandırılmasına göre kurumsal sektör ve alt sektör (Güncel ESA)

7. **Yerel bir birimin** kaydı, aşağıdaki bilgileri veya istatistik üretimi amacıyla yeterli görülen diğer değişkenleri içermelidir;

(a) ünük numarası

(b) isim, adres (posta kodu dahil) ve isteğe bağlı olarak: Telefon, elektronik posta, faks numaraları ve teleks adresi

(c) ana faaliyetin ve varsa ikincil faaliyetin ulusal Ekonomik faaliyet sınıflandırmasının (NACE) dört basamak (sınıf) seviyesindeki faaliyet kodu

() (c)'de kodları verilen faaliyetlerin başlama tarihi

(d) faaliyetlerin kesin olarak durdurulduğu tarih

(e) coğrafi konum kodu (bölge birimleri) (isteğe bağlı)

(f) alışan sayısı

(g) yerel birimin görüldüğü ve istatistiksel amaçlar için kullanılabilir bilgileri içeren ilgili kayıtlara referans

(h) yerel birimin bağımlı olduğu girişimin kayıtlardaki ünük numarası

8. Bir **girişimin** kaydı, aşağıdaki bilgileri veya istatistik üretimi amacıyla yeterli görülen diğer değişkenleri içerebilir:

(a) ünük numarası

(b) işletmeyi oluşturan yasal birim(ler)in ünük numarası/numaraları

(c) girişimin ulusal Ekonomik faaliyet sınıflandırmasının (NACE) dört basamak (sınıf) düzeyindeki faaliyet kodu

() ciro ve/veya vergi matrahı

(d) istihdam edilen kişi sayısı

(e) alışan sayısı

(f) kurumsal Sektörlerin Sınıflandırılmasına göre kurumsal sektör ve alt sektör (Güncel ESA)